

УДК 636.034.082

ВПЛИВ ГЕНЕАЛОГІЧНИХ ФОРМУВАНЬ НА ПРОДУКТИВНЕ ДОВГОЛІТТЯ КОРІВ УКРАЇНСЬКОЇ ЧОРНО-РЯБОЇ МОЛОЧНОЇ ПОРОДИ

Н. П. Бабік, к. с.-г. н., докторант
Babikn@i.ua

Інститут розведення і генетики тварин імені М. В. Зубця НААН, с. Чубинське

В останні роки дедалі актуальнішим стає питання пошуку способів селекції на подовження продуктивного довголіття молочної худоби, оскільки спостерігається чітка тенденція до його зниження. Вірогідна залежність показників довічної продуктивності від генеалогічних формувань підтверджує доцільність лінійного розведення у селекційно-племінній роботі з молочною худобою. Тому метою наших досліджень було вивчити вплив різної лінійної належності корів української чорно-рябої молочної породи на тривалість та ефективність їх довічного використання, виявити оптимальні варіанти міжлінійного та внутрішньолінійного підбору батьківських пар.

Ретроспективний аналіз тривалості та ефективності довічного використання корів української чорно-рябої молочної породи ($n=14876$) проводили за методикою Ю. П. Полупана (2010) за матеріалами первинного зоотехнічного обліку 11 господарств Волинської, Львівської, Рівненської, Івано-Франківської, Київської, Вінницької, Черкаської, Чернігівської та Кіровоградської областей.

Встановлено, що корови вказаної породи належали до 22 ліній. Найбільше нащадків отримано від лінії Чіфа 1427381 (3916 гол.), Елевейшна 1491007 (2318 гол.), Старбака 352790 (1388 гол.) та Валіанта 1650414 (1198 гол.). Кращими показниками тривалості життя (3051 день), продуктивного використання (1985 днів), кількості лактацій за життя (4,27), довічними надоями (26338 кг) та довічною кількістю молочного жиру (958 кг) характеризувалися корови лінії Р. Сайтейшна 267150. Найгіршими за продуктивним довголіттям виявилися корови ліній Дж. Бесна 5694028588 та Старбака 352790.

Аналіз міжлінійного підбору тварин показав, що найбільш вдалим було поєднання, коли матері належали до лінії Елевейшна, а батьки — до лінії С. Т. Рокіта. Вони лактували у стадах 4,04 лактації, а їх довічний надій становив у середньому 24383 кг. У корів, отриманих від кросу ліній Ельбруса-Валіанта, Ельбруса-Чіфа, Айвенго-Валіанта, Елевейшна-Валіанта, А. Адема-Валіанта, кількість лактацій за життя становила 3,0–3,21 лактації. Досить високими довічними надоями характеризувалися також корови, одержані від кросів ліній П. Астронавта-Чіфа (19769 кг), Ельбруса-Чіфа (19659 кг), Айвенго-Валіанта (19328 кг), Телсти-Чіфа (18380 кг), С. Т. Рокіта-Чіфа (18286 кг) та А. Едеми-Валіанта (18011 кг).

За внутрішньолінійного підбору з-поміж корів української чорно-рябої молочної породи кращі показники тривалості та ефективності довічного використання мали тварини, які походили від лінії Валіанта, а найгірші — від ліній Старбака та Белла. Кількість лактацій за життя у цих тварин становила 1,57–1,63, а їх довічні надої — 13061–13463 кг.

Таким чином, серед поголів'я української чорно-рябої молочної породи найбільшою кількістю лактацій за життя та найвищими довічними надоями характеризувалися корови лінії Р. Сайтейшна 267150. Найгіршими за названими показниками виявилися тварини лінії Дж. Бесна 5694028588. Вдалим було поєднання, коли матері належали до лінії Елевейшна 1491007, а батьки — до лінії С. Т. Рокіта 252803. За внутрішньолінійного підбору кращими показниками тривалості та ефективності довічного використання характеризувалися тварини, які походили від лінії Валіанта 1650414.